

Memo

Van: Netwerk Ouderinitiatieven (www.netwerkouderinitiatieven.nl)
Aan: De leden van vaste Tweede Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Betreft: Eindrapport Evaluatie Wet Medezeggenschap op Scholen d.d. 20 maart 2012¹
d.d.: 19 april 2012

Inleiding

Genoemd rapport geeft een evaluatie van de werking van de WMS op basis van een aantal interviews met mr-leden, schoolleiders en bestuurders en een gecombineerde (internet-)enquête. Men heeft geprobeerd op basis van onderzoek twee hoofdvragen te beantwoorden.

De twee vragen waren:

Hoe worden de wettelijke bepalingen van de WMS feitelijk uitgevoerd? En:

Hoe wordt de medezeggenschap door de betrokken partijen beoordeeld?

Deze vragen worden hieronder kort besproken m.b.t. de participatie van ouders in de WMS-organen. Daarnaast komt ook kort de vraag aan de orde hoeveel waarde aan dit rapporten de daarin verzamelde gegevens moet worden gehecht, dit aan de hand van de inhoud van het rapport zelf.

Bespreking rapport

Als het gaat om een beoordeling van de *juridische* vraag hoe de wettelijke bepalingen feitelijk worden uitgevoerd, voldoet het rapport niet. De slot conclusie luidt (o.a.): *“Tot slot zou de medezeggenschap op veel scholen sterker functioneren door beter contact met de achterban en door het houden van verkiezingen.”* De correcte conclusie zou moeten zijn dat slechts op 20% van de scholen waar contact mee is geweest, er sprake was van gekozen mr-leden. Ten aanzien van deze 20% is er bovendien onduidelijkheid over de wijze van verkiezing en of dat tevens betekent dat ook beide mr-geledingen via verkiezing tot stand zijn gekomen. De conclusie moet derhalve dat zijn de WMS op dit punt absoluut onvoldoende functioneert: een 2 op een schaal van 10. Het rapport komt aan een dergelijk oordeel niet toe.

T.a.v. de representativiteit van de (g)mr-en de (g)mr-leden stelt de WMS dat de beide geledingen in de (g)mr-en worden geacht hun achterban te representeren: De samenstelling van de mr moet representatief zijn en men moet daadwerkelijk de achterban vertegenwoordigen. Dat drukt zich o.a. uit in de wettelijke verplichting dat er verkiezingen gehouden moeten worden om (in een zekere competitie) tot deze representatieve samenstelling van de mr-geledingen te komen.

Het door het bureau geconstateerde feit dat dit echter op de meeste scholen in het geheel niet gebeurt – en dat overigens vaak al jaren niet - wordt niet nader geïnterpreteerd in de evaluatie, hoewel dit feit wel degelijk iets zegt over het matig functioneren van de WMS. Een effect van het niet houden van verkiezingen is bijvoorbeeld dat ouders niet alleen niet betrokken worden maar ook niet betrokken zullen raken.

Een andere interpretatie zou kunnen zijn dat er misschien ook onvoldoende draagvlak is onder de ouders om verkiezingen te kunnen organiseren of zelfs voor het functioneren van dit medezeggenschapsorgaan zelf, als er buiten de mr-leden kennelijk geen merkbare behoefte of noodzaak wordt gevoeld tot het houden van verkiezingen en/of het in stand houden van de mr.

Het feit dat er ook scholen zijn waarvan de mr *bewust* geen verkiezingen houdt maar daarentegen nieuwe leden, al dan niet trapsgewijs, door coöptatie benoemt, wordt in het rapport wel zijdelings als gegeven aangestipt, maar komt verder niet aan de orde. Toch is dat feit voor de beoordeling van het functioneren van de WMS van groot belang. De consequentie van een dergelijke wijze van samenstellen is bijvoorbeeld dat bepaalde groepen ouders onevenredig veel meer invloed (kunnen)

---

¹ Eindrapport Evaluatie Wet Medezeggenschap op Scholen - Een onderzoek in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Johan Bokdam, José Bal en Jos de Jonge/ Projectnummer: B3901 / Zoetermeer, 20 maart 2012

verkrijgen op de gang van zaken op school dan andere ouders. Terwijl andere ouders bovendien bepaalde wettelijke rechten worden ontzegt omdat zij, ondanks hun belangstelling daarvoor, geen toegang kunnen krijgen tot de (g)mr. Beide zijn signalen dat de WMS op die scholen minder goed functioneert. En dat betreft nu juist het vraagstuk waar de evaluatie betrekking op heeft. Een gemiste kans derhalve!

Dergelijke situaties zijn overigens principiële kwesties als het gaat om het beoordelen van het functioneren van de WMS. Als het zo is dat ouders ongestraft door andere ouders en/of de schooldirectie en/of de zittende mr-leden kunnen worden weggehouden van deelname aan de mr en/of de mr-verkiezingen, dan is er sprake van zowel strijd met de wet en mogelijke (strafbare) overtreding daarvan, maar daarnaast ook sprake van het mislukken van de feitelijke bedoeling van de WMS. Deze situatie doet zich -voor zover ons bekend- in Nederland op verschillende scholen in verschillende variaties voor. Dat dit gegeven niet in het rapport als zodanig aan de orde komt of als vraagstuk wordt behandeld zegt (helaas) veel over de kwaliteit van dit rapport.

Beoordeling weergave gegevens en rapport

Het rapport is erg vaag waar het gaat om de herkomst van de feitelijke gegevens. Er wordt bijvoorbeeld geen mededeling gedaan over de geografisch spreiding van de respondenten, resp. de 888 scholen of schoolorganisaties die op een of andere manier hebben meegedaan aan de enquêtes. De antwoorden van de mr-ouders en de andere mr-leden worden niet gescheiden weergegeven, waardoor inzoomen op de mogelijke verschillen in beleving en waardering onmogelijk is. Waarom dat zo is, lijkt een kwestie van keuze m.b.t. de weergave van de onderzoeksgegevens. De indruk bestaat dat dit ook anders had gekund.

Verder is het onduidelijk of en in hoeverre de van de respondenten verkregen antwoorden representatief zijn voor de situatie van alle medezeggenschapsraden in Nederland. Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen is de informatie gebruikt die via schoolleiders, mr-leden of bestuurders is verkregen over de 888 scholen of schoolorganisaties. In de rapportage wordt niet duidelijk of kan en mag worden verondersteld dat de verkregen antwoorden in gelijke mate opgaan voor de duizenden andere scholen en mr-leden die niet deelgenomen hebben aan dit onderzoek.

Last but not least: Van een echte evaluatie is geen sprake, omdat nagelaten is om ook ouders en medewerkers van buiten de kring van de deelnemers aan de medezeggenschap (de (g)mr-leden, de bestuurders en de schoolleiders) te bevragen: nl. de vertegenwoordigden. Dat speelt eens te meer nu zo weinig van de medezeggenschapsraden via verkiezingen tot stand komen. Weten ouders dat er een mr is, wat weten zij van het doel van de mr en van de onderwerpen die de mr bespreekt, kennen zij mr-leden? Wat vinden zij van het functioneren van hun mr? Weten zij hoe zij zelf betrokken kunnen raken bij het werk van de mr? Dit rapport vertelt ons daar niets over.

Omdat het onderzoek zich heeft beperkt tot schoolleiders, schoolbestuurders en (g)mr-leden, is er slechts sprake is van een weergave van de opvattingen van een redelijk grote groep actieve mr-participanten, die – in tegenstelling tot de circa 30.000 anderen – wel de moeite hebben genomen om te reageren op de enquête. Minder dan 10% van de circa 1300 vo-scholen en 7000 po-scholen in ons land heeft middels vertegenwoordigers deelgenomen aan dit onderzoek. Het ligt bovendien voor de hand te veronderstellen dat scholen waar de zaken niet op orde waren, niet hebben deelgenomen aan de enquête. Dat zou de zeer hoge positieve scores kunnen verklaren.

Conclusie:

Al deze feiten en observaties tezamen doen sterk twifelen aan de deugdelijkheid van de opzet van het onderzoek en de uitvoering daarvan, alsmede aan de deugdelijkheid van de presentatie en de interpretatie van de gegevens.

Al met al een gemiste kans om te komen tot een goed onderzoek en daardoor tot betrouwbare, objectieve en vooral bruikbare gegevens.